

kør af, at ens arbejde bliver værdsat, og løn hører med til det at have et arbejde.

For det tredje er der tale om en forenkling og en ligestilling, hvor alle i aktivering på en arbejdsplads behandles ens, uanset om det kaldes virksomhedspraktik, privat eller offentlig jobtræning, vejledningsforløb, eller hvad man nu finder på.

Der er åbenlyst brug for en forenkling af reglerne, dels for at sikre, at kommunerne og arbejdsformidlingen kan bevæge sig inden for lovens rammer, og dels for at man som aktiveret kan få en positiv opfattelse af at blive behandlet anstændigt. Eksemplerne på, at kommunerne i deres aktiveringsiver bevæger sig på kanten eller over kanten af lovgivningen, har været mange. Det er blevet sat på spidsen, da chefen for Nykøbing Falster Kommunes arbejdsmarkedscenter, Anne Bonding, sagde, at ingen kommuner formentlig overholder lovens regler om, at aktiverede bistandsklienter har ret til overenskomstmæssig løn, når de udfører arbejde, der ellers ville blive udført.

I forbindelse med forliget om »Flere i arbejde« vil der ske ændringer i brugen af aktiveringsredskaberne. Individuel jobtræning forsvinder som redskab den 1. juli, og til gengæld sker der en kraftig opblødning i, hvilket arbejde der kan udføres som jobtræning. Man kunne godt se det som et skridt på vejen mod, at alt arbejde også under aktivering skulle udføres til overenskomstmæssig løn, men det er jo ikke tilfældet.

For det første vil den udvidede adgang til at bruge virksomhedspraktik i op til et halvt år betyde, at meget arbejde fortsat udføres uden løn. Og for det andet bliver de særlige forhold for aktiverede i offentlig jobtræning fastholdt. Kun det helt enkle princip, at alt arbejde skal ske til overenskomstmæssig løn, vil sikre, at aktiverede ikke bruges som billig arbejdskraft, uanset om vi taler om den offentlige eller den private arbejdsgiver.

Kl. 16.40

Den meget kreative fortolkning af individuel jobtræning, som vi har set fra mange kommuners side i fortiden, vil kunne overføres til virksomhedspraktik i fremtiden.

Hvis aflønningsreglerne ikke laves om, vil vi fortsat kunne komme ud for groteske situationer som f.eks. dem, vi så i Farum Kommune, hvor de pakkeopgaver, som udførtes i kommunens Produktionshus som individuel jobtræning, af det regionale arbejdsmarkedsnævn blev vurde-

ret som lovlige, fordi der efter sigende var tale om en marginal produktion – hvad det så end er. Over for det kan man stille fuldstændig tilsvarende pakkeopgaver, hvor omfanget faktisk var mindre, i Hal 13 i Bjergsted Kommune. Det blev bedømt ulovligt af arbejdsmarkedsnævnet i Vestsjællands Amt.

Det er ikke underligt, at man som aktiveret har svært ved at finde ud af, om man er købt eller solgt.

Jeg vil sige tak for behandlingen af vores forslag. Selv om det jo ikke helt har fået den imødekommenhed, som vi godt kunne tænke os, har vi da noteret os de positive bemærkninger fra Dansk Folkepartis side. Det kan da godt ærgre os, at Dansk Folkeparti ikke var mere på banen, inden man indgik forliget med regeringen og Socialdemokratiet, hvis man rent faktisk mener det med, at folk skal have ret til at få en overenskomstmæssig løn. Men vi har da noteret os det på samme måde, som vi har noteret os de positive bemærkninger fra såvel Socialdemokratiet som Dansk Folkeparti i forhold til serviceloven og muligheder for mere generelt at arbejde på at få folk ansat under overenskomstmæssige vilkår.

Og så har jeg lovet SF at sige, at de støtter forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 38:

Forslag til folketingsbeslutning om kontant-hjælpsmodtageres ret til ferie m.v.

Af Søren Søndergaard (EL) og Line Barfod (EL). (Fremsat 19/11 2002).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Beslutningsforslaget går ud på, at Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der giver kontanthjælpsmodtagere ret til 5 ugers ferie på samme betingelser, som gælder for modtagere af arbejdsløshedsdagpenge.

Lovforslaget skal også indeholde bestemmelser om optjening af ret til feriehjælp for kontanthjælpsmodtagere, der overgår til ordinært arbejde, efter samme regler, som gælder for modtagere af arbejdsløshedsdagpenge.

Det følger af aktivlovens § 13, at det er en betingelse for at få kontanthjælp, at modtageren og en eventuel ægtefælle har udnyttet deres arbejdsmuligheder. Det betyder, at en kontanthjælpsmodtager må være parat til at springe til, hvis der dukker et arbejdstilbud op; det kan være for at afløse den, der har jobbet i forvejen, i pågældendes ferie. Desuden må en kontanthjælpsmodtager give møde på arbejdsformidlingskontoret med regelmæssige mellemrum. Kontanthjælpsmodtagere er derfor udelukket fra at foretage feriemæssige arrangementer, der forhindrer dem i at holde den sædvanlige kontakt til arbejdsformidlingen og stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Men selv om en kontanthjælpsmodtager ikke har ret til ferie, kan pågældende sagtens opholde sig andre steder end i sit hjem, f.eks. et sommerhus eller en campingvogn her i landet. Blot skal kommunen eller arbejdsformidlingen være orienteret om det, så de kan få fat i pågældende.

Det forholder sig anderledes, hvis kontanthjælpsmodtageren efter ferielovens regler har erhvervet ret til ferie i et tidligere beskæftigelsesforhold. I denne situation suspenderes kontanthjælpen, når ferien holdes.

Regeringen finder, at kontanthjælpsmodtagere i højere grad har brug for hjælp til at komme ud i arbejdslivet og blive selvforsørgende frem for at få ferie. Kontanthjælpen er principielt en korttidsydelse, og regeringens bestræbelser går ud på at smidiggøre en hurtigere indslusning på det danske arbejdsmarked. I forvejen er der betydelige incitamentsproblemer i kontanthjælpsystemet, når man sammenligner det med lavtlønsområdet. Mange har ikke noget økonomisk incitament til at påtage sig et arbejde på lavtlønsområdet.

Regeringens bestræbelser går ud på at udvide arbejdsstyrken med 87.000 flere i 2010 og går

ikke ud på at indskrænke rådighedsforpligtelsen for over 150.000 kontanthjælpsmodtagere med op til 5 uger.

Regeringen ser ikke noget behov for at udvide rettighederne for personer, der modtager kontanthjælp, så de får mere fritid. Jeg kan tilføje, at når der gælder andre regler for dagpengemodtagere, må det ses i lyset af, at det er en forsikringsordning.

Kl. 16.45

Efter reglerne om feriedagpenge i arbejdsløshedsforsikringsloven optjener a-kasse-medlemmer under ledighedsperioder m.v. ret til ferie med dagpenge på grundlag af perioder, hvorunder der er udbetalt ydelser.

Medlemskabet af arbejdsløshedsforsikringen indebærer således, at der kan optjenes ret til ferie med dagpenge for perioder, hvor der på grund af ledighed m.v. ikke kan optjenes ret til ferie med feriegodtgørelse eller løn i et ansættelsesforhold. Endvidere er retten til feriedagpenge betinget af, at medlemmet på ferietidspunktet ville have dagpengeret i tilfælde af ledighed.

Retten til feriedagpenge er således tæt forbundet med at være a-kasse-medlem og have dagpengeret og kan efter min opfattelse ikke sammenlignes med transbestemt kontanthjælp, som ydes til enhver, der ikke kan klare sig selv, herunder også personer helt uden arbejdsmarkedstilknytning.

Som forslagsstillerne også gør opmærksom på, er der en særlig ordning for personer i aktivering, hvis tid med familien jo er indskrænket i forhold til andre kontanthjælpsmodtagere. I tilbud om aktivering bortset fra jobtræning, der har en sammenhængende varighed på 12 måneder eller mere, skal der ud over den fastlagte aktiveringsperiode indlægges en friperiode på 1 måned, således at aktiveringen ikke overstiger 11 måneder inden for en 12 måneders periode. Kommunen skal tilstræbe, at friperioden lægges efter aftale med den aktiverede. Under denne friperiode har kontanthjælpsmodtageren ret til fuld kontanthjælp og skal ikke stå til rådighed.

Den anden del af forslaget går på, at kontanthjælpsmodtagere, der får arbejde, får ret til at få udbetalt feriehjælp fra kommunen for de dage, de ikke har feriepenge selv.

Jeg skal først fremhæve, at reglerne i dag giver mulighed for kontanthjælp under afholdelse af tvungen ferie, hvis de pågældende f.eks. har været i arbejde så kort tid, at de ikke har haft mulighed for at spare op til ferien. For det andet er der mange andre end kontanthjælpsmodtage-

re, der ikke har optjent betalt ferie. Dem omfatter forslaget ikke.

Som forslaget fremstår, vil det betyde, at personer, der har klaret sig selv, indtil de får arbejde, fortsat selv skal klare udgifterne til afholdelse af ferie, mens de, der har modtaget kontanthjælp, har ret til hjælp.

Regeringen finder ikke, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis alle kontanthjælpsmodtagere, der ikke har optjent betalt ferie, skulle kunne hente de manglende optjente beløb hos kommunerne. Et skøn over udgifterne hertil viser, at et sådant tiltag vil betyde offentlige merudgifter i 300-mio.-kr.s-klassen. Regeringen skal indstille, at B 38 forkastes.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg kunne forstå på beskæftigelsesministerens indlæg, at det er meget væsentligt, at specielt kontanthjælpsmodtagere står til rådighed året rundt, og at de ikke ligesom andre mennesker har brug for eller ret til ferie. Jeg vil bare gerne høre: Hvad er det, der er baggrunden for det? Er det en rent økonomisk betragtning? Eller er det, fordi det er en særlig slags mennesker, som ikke fortjener at holde ferie?

Jeg har forstået, at man f.eks. fra Dansk Folkepartis side har en forståelse for, at mennesker godt kan have brug for at holde ferie, selv om de er på kontanthjælp, men det kan jeg så høre på ministeren at man ingen former for forståelse har for.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Så vidt jeg forstod ministeren, så var en af begrundelserne for, at man ikke vil være med til, at folk på kontanthjælp skal have lov at holde ferie, at det ville være 150.000 mennesker, der så kunne få lov at holde ferie. Og da regeringen gerne vil have 87.000 flere i beskæftigelse, så passer det ikke helt sammen.

Men hvis nu man skaber de ordinære job, så folk kan komme ud og få et arbejde, så er de jo så ikke længere på kontanthjælp. Så man kunne måske starte med at skaffe jobbene og så se på problemerne med, om der så er nok til jobbene bagefter, når det er en realitet. Det er jo ligesom ikke den situation, vi står i i dag, men den modsatte.

Det er jo også kontanthjælpsmodtagernes børn, der bliver ramt, når deres forældre ikke har lov at holde ferie. Regeringen har jo ellers

talt så pænt om, at man vil gøre noget ved den negative sociale arv osv. Og den hænger jo sammen med, om børnene har mulighed for at holde ferie med deres forældre eller ej.

Gør det slet ikke indtryk på ministeren, at også børn af kontanthjælpsmodtagere, som tit er nogle af de børn, der har det sværest, kunne have behov for at have en ferie et helt andet sted end der, hvor de normalt bor?

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg skal sige til Enhedslistens repræsentanter, at regeringens beskæftigelse utrætteligt går ud på at skaffe alle mennesker et arbejde på ordinære vilkår i det her land. Vi vil utrætteligt arbejde for det mål, for det er jo det, som jeg går ud fra, at vi alle sammen har med vores arbejde her i Folketinget: at vi skal sikre alle mennesker et job.

Desværre er det sådan, at vi ikke kan skaffe alle disse job, og derfor har vi forskellige hjælpeordninger med forskellige regler. Det her drejer sig om, hvorvidt mennesker, der modtager kontanthjælp, kan få en periode, hvor de ikke skal stå til rådighed. Jeg mener, det er helt afgørende, at første prioritet for de mennesker er at komme ind og få et job. Og derfor skal man naturligvis stå til rådighed, når man modtager kontanthjælp.

Så er det jo ikke sådan, som jeg sagde i min tale, at man ikke kan opholde sig andre steder. Man kan godt tage i sin campingvogn; man kan godt tage i et sommerhus; man kan godt tage ud og besøge familien og så underrette kommunen, arbejdsformidlingen, om, hvor man er, sådan at man kan komme i kontakt med de mennesker, hvis og når der opstår mulighed for et job. Det synes jeg er en fair og ordentlig ordning.

Så vil jeg i øvrigt sige, at hvis man udvidede reglerne til, at man kunne tage på ferie f.eks. i udlandet, så tror jeg, at det ville medføre ret uoverskuelige konsekvenser, hvis man med de mange udlændinge, vi har, der er på kontanthjælp, ville tillade et system, hvor man kunne rejse hjem med kontanthjælp. Det ville være et fundamentalt brud med det system, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren får det til at lyde, som om vores forslag går ud på, at man skal kunne være på ferie hele tiden, når man er på kontanthjælp. Vores

forslag går ud på 5 ugers ferie til kontanthjælpsmodtagerne og deres børn. Det er ikke meget, 5 uger på et helt år.

Og mange kontanthjælpsmodtagere har altså ikke råd til at have et sommerhus eller en campingvogn. Hvis man ser på priserne på ferier, så er det altså desværre sådan i dag, at det ofte er billigere at tage en charterrejse, en afbudstrejse til udlandet, end at holde en ferie i Danmark. Og det vil sige, at for nogle, som har så lidt penge, som mange kontanthjælpsmodtagere har, så er den mulighed, de har for at komme væk på 14 dages sommerferie med deres børn, altså at tage en charterferie til udlandet. Og det må de ikke i dag.

Det er her, vi synes, at man skulle have retten til at holde ferie, når man er på kontanthjælp, og komme helt væk og koble af og give børnene muligheden for at vide, at nu holder vi ferie i 14 dage, og der kan vi slappe af og have det sjovt og lave noget helt andet end derhjemme.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg kan forstå, at ministerens bekymring går på, at erhvervslivet går glip af arbejdskraft, hvis man giver kontanthjælpsmodtagerne mulighed for at komme på ferie. Jeg vil gerne høre, om man nogen sinde har gjort sig den ulejlighed at undersøge, hvor mange der under den aktuelle ordning, hvor de skal stå til rådighed uafbrudt, rent faktisk f.eks. i en sommerferieperiode bliver anvist arbejde i den periode, og om der på den måde er en eller anden form for belæg for bekymringen for erhvervslivet i den sammenhæng. Det er nemlig ikke mit indtryk.

Det, der er væsentligt at skille ud her, er jo, om det er en eller anden moralsk vurdering af, at den slags mennesker ikke har ret til ferie, eller om det er ud fra nogle andre typer overvejelser. Indtil videre har argumentationen været sådan, at det er ud fra en moralsk vurdering. Og den vil jeg da gerne høre.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg finder, at det er et meget naturligt krav, at man, når man modtager en ydelse fra det offentlige, der baserer sig på, at man så står til rådighed for et job eller andet, så skal overholde de her ting.

Se, reglerne er i dag, at der ydes hjælp til personer, som opholder sig her i landet. Det bety-

der, at personer, der opholder sig i udlandet, ikke kan få hjælp efter loven. Kommunen kan dog i særlige tilfælde tillade at hjælp bevares under kortvarigt ophold i udlandet. Det gælder, hvis modtageren deltager i aktiviteter i udlandet, der er led i aktivering eller revalidering, hvis modtageren udøver samvær, som ikke kan foregå her i landet, med egne børn, hvis modtageren har brug for nødvendig lægebehandling, som ikke kan fås her i landet, eller hvis der i øvrigt foreligger ganske særlige forhold, f.eks. besøg hos en nær pårørende, som er alvorligt syg.

Kl. 16.55

Det er en betingelse for at bevare hjælpen i udlandet, at opholdet ikke hindrer, at modtageren kan opfylde de almindelige betingelser for hjælp, herunder tage imod tilbud om arbejde eller aktivering.

Reglen om, at hjælpen kun kan ydes til personer, der opholder sig her i landet, er bl.a. begrundet i, at modtagerne skal stå til rådighed for et eventuelt job på det ordinære arbejdsmarked. Der er situationer, hvor en modtager af en forsørgelsesydelse efter aktivloven ikke skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det gælder en revalidend, som følger en uddannelse, der holder ferielukket, og en kontanthjælpsmodtager, der i forbindelse med 11 måneders aktivering har ret til én aktiveringsfri måned. Sådan er reglerne, og jeg mener, de tager højde for de nødvendige undtagelser.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan forstå, ministeren mener, at hvis man får kontanthjælp, skal man af moralske grunde lade være med at holde ferie. Så skal man stå til rådighed 24 timer i døgnet hele tiden, også selv om der ikke er noget arbejde nogen sinde at få. For det er jo desværre situationen for en del, at der ikke kommer noget jobtilbud. Hvis der kom jobtilbud, så ville verden jo se anderledes ud for mange af dem, der er på kontanthjælp.

Så vi må altså se konkluderende på det, at det er ministerens, regeringens opfattelse, at af rent moralske hensyn kan man altså ikke have, at kontanthjælpsmodtagere kan tage sig den frihed at holde 5 ugers ferie med deres børn.

Man må sige, at når man ser det sammen med de mange andre forslag, regeringen har, der stiller kontanthjælpsmodtageres børn langt ringere, så er det altså ikke noget rart børnesyn, denne regering har.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det ville have meget vide perspektiver for ydelsessystemet, måske især for den politiske accept af ydelsessystemet, hvis det især ville være fordelagtigt for udlændinge at modvirke integrationen.

En kontanthjælpsmodtager, der har barselorlov, har ikke pligt til at stå til rådighed. Hvis kravet om ophold lempes, vil en mand fra Indien, der har et barn med en dansk kvinde, således kunne afholde sin barselorlov i Indien uden nødvendigvis at være sammen med barnet, og uden at myndighederne ved, hvad han foretager sig.

Et udenlandsk par vil med de nye barselregler kunne være 1 år i udlandet sammen. En person, der er syg, vil også kunne tage udenlands, fordi den pågældende ej heller skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Jeg synes, vi må anerkende, at det system med, at man skal stå til rådighed, naturligvis er en nødvendig forudsætning, fordi det, der er de menneskers problem, jo er at blive selvhjulpne og komme ud i et job, hvor de kan klare sig selv, og hvis den mulighed opstår, så skal den selvfølgelig tages med det samme og ikke kunne tilsidesættes med en begrundelse om, at man har ferie i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Nu er det jo sådan, at de, der er på kontanthjælp, hyppigt er dårligere end dem, der er i aktivering. Sådan ser det ud ude i kommunerne – i virkelighedens verden. Det er hyppigt nogle mennesker, som har det sådan, at de ikke magter en aktivering. Det vil så sige, at de mennesker synes man heller ikke skal have mulighed for at holde ferie.

Jeg synes, det bliver meget tydeligt, at det er de moralske indvendinger, som er i hovedsædet. For det er jo sådan, at man som aktiveret godt kan afholde ferie, og selv om man undervejs som aktiveret så bliver rigtig parat til arbejdsmarkedet, har man så en forståelse for, hvilket jeg synes er rimeligt, at man skal kunne holde noget ferie. Men det må man åbenbart ikke som kontanthjælpsmodtager.

Så vil jeg høre i forhold til den indvending, der er fra ministerens side, om det er en argumentation i sig selv, at hvis der er nogle udlændinge, som kan have gavn af en eller anden

ydelse eller af nogle ændringer i loven, så er det sådan, at sådan skal det ikke gennemføres. Er det et nyt kriterium, der er kommet ind i regelrings praksis?

Kl. 17.00

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg skal bare forebygge alle misforståelser. Kontanthjælpsmodtagere kan naturligvis holde ferie. De kan så bare lade være med at modtage kontanthjælpen i de perioder, de holder ferie, så det er naturligvis ikke et forbud mod, at mennesker kan forlade landet. Man kan spare op til sin ferie og tage af sted, men man kan altså ikke modtage kontanthjælp og holde ferie i udlandet samtidig.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak. Så går vi over til ordførerrækken, og det er hr. Flemming Oppfeldt.

Flemming Oppfeldt (V):

Med dette forslag forsøger Enhedslisten at forvandle kontanthjælpen fra en midlertidig forsørgelse til en varig forsørgelse. Kontanthjælp er ikke en kortvarig undtagelse i vort liv ifølge Enhedslisten, nej, kontanthjælp er åbenbart selve livet, og derfor skal der også indbygges retten til 5 ugers ferie, for hvert år man er på kontanthjælp, siger Enhedslisten.

Venstre tager afstand fra det forslag. Det er en tanke fra den beskæftigelsesmæssige stenalder, der præger dette forslag, nemlig at man skal flytte opmærksomheden fra det vigtigste, nemlig bestræbelserne for at få de ledige i arbejde, til, hvordan livet skal være som ledig.

Der er herudover en række praktiske problemer med Enhedslistens forslag.

For det første: Hvad nu, hvis der dukker et arbejde op, mens man er langt borte på ferie, hvordan vil forslagsstillerne løse det problem?

For det andet: Vil ferie ikke i sig selv være en ekstra passiviserende tilstand for kontanthjælpsmodtageren, en slags narresut, som viser, at det offentlige nu opgiver ethvert håb?

For det tredje: Hvorfor er der en gruppe her, som ikke selv skal betale til deres ferie?

For det fjerde: Vil det ikke være ødelæggende for vort integrationsarbejde, hvis de, som er længst på kontanthjælp, nemlig indvandrerne, fra meget anderledes kulturer f.eks. somalierne, får stillet flere ugers offentligt betalt ferie til rå-

dighed frem for systematisk sprogundervisning? Det er jo det, vi ved der skal til, hvis vi skal få integreret dem i vort samfund.

Enhedslisten gør med dette forslag og med sine øvrige forslag selve den passive overførselsindkomst meget mere attraktiv. Enhedslisten ødelægger belønningen og bestræbelsen for at komme hurtigt i almindeligt arbejde til en almindelig løn.

Det er, som om Enhedslisten ikke har opdaget, at vi i løbet af få år får massivt brug for arbejdskraft, hvis vi skal bevare vort velfærdssamfund. Venstre ønsker at få flere hænder i beskæftigelse, derfor ønsker vi, at der skal være en belønning for dem, som hurtigt kommer i arbejde.

(Kort bemærkning):

Line Barfod (EL):

Hr. Flemming Oppfeldt forsøger at vende verden på hovedet og forsøger at ændre på, hvordan fakta er. Det tror jeg ikke at hr. Flemming Oppfeldt slipper godt fra.

Jeg tror, der er mange, der godt kan huske, at noget af det første, hr. Flemming Oppfeldt og den borgerlige regering og Dansk Folkeparti gjorde, da de kom til magten, var at afskaffe servicejobbene, der netop havde fået folk i ordinært arbejde, der, hvor der er behov for det, til ordinær løn.

Jeg tror også, der er mange, der godt kan huske de nedskæringer, den borgerlige regering og Dansk Folkeparti har gennemført på den offentlige sektor, og godt kan huske, at folk er blevet fyret.

Det, Enhedslisten ønsker, er at få mange flere i arbejde. Der er sikkert også folk, der kan huske, at den borgerlige regering og hr. Flemming Oppfeldt har stemt imod Enhedslistens forslag til finansloven, der ville have betydet, at langt flere kom i arbejde inden for sundhedssektoren og inden for socialektoren, der, hvor der virkelig er behov for folk.

Men hr. Flemming Oppfeldt siger, at folk ikke skal have ret til at holde ferie. Hvis der alligevel ikke er noget arbejde til dem, hvorfor må de så ikke holde ferie med deres børn, hvorfor skal børn af kontanthjælpsmodtagere straffes? Og hvad er forskellen på, om der dukker et job op, hvis man er på dagpenge, hvor man godt må holde ferie, og på kontanthjælp, hvor hr. Flemming Oppfeldt ikke mener, at man skal have ret til at holde ferie?

(Kort bemærkning):

Flemming Oppfeldt (V):

For det første må jeg lige endnu en gang anholde Enhedslistens tale om, at den regering, der sidder der nu, er ved at skære ned på den offentlige sektor.

Den offentlige sektor under ét udvides i disse år, og det er en pinagtig proces, for vi skal prøve at holde udgifterne i ro, men vi ved også, at der bliver flere, der skal forsørges. Så på en lang række områder i vort samfund får vi i de kommende år brug for flere mennesker til at forsørge os, til at give os selv ydelser, og det ved regeringen udmærket godt, det er den lagte politik. Så det nytter ikke noget, at man gentager her, at regeringen fyrer folk. Som helhed bliver den offentlige sektor udvidet i disse år.

KL 17.05

Lad os så se, hvordan det er. Når man skal have folk i arbejde, er der flere muligheder. De skal trænes, de skal introduceres, der kan være løntilskud, eller man kan også give dem et ordinært arbejde. Denne proces kræver, at man som rigtig beskæftigelsesindsats er i stand til at få fat i folk og have en dialog med folk, og denne opgave er den allervigtigste. Det er derfor, vi ikke kan tillade os at sende folk på ferie, når vi er i gang med denne her meget vigtige indsats.

(Kort bemærkning):

Line Barfod (EL):

Jeg tror, at uanset hvor mange gange hr. Flemming Oppfeldt siger, at der ikke er blevet fyret folk i den offentlige sektor, så vil de, der er blevet fyret og de, der kender dem godt, være klar over, at der er sket fyringer. Det skete oven i købet sådan, at de, man ellers plejer at omtale som det grå guld, var dem, der blev fyret først.

Så siger hr. Flemming Oppfeldt, at man skal være i stand til at få fat i folk, så man kan gøre en beskæftigelsesindsats. Nu taler vi altså ikke om, at folk skal være ude af landet i flere måneder, vi taler om, at folk skal have ret til 5 ugers ferie i løbet af et år. Det vil typisk sige, at man holder noget juleferie og lidt ferie rundt om i løbet af året og så 2-3 ugers sommerferie. Hvis man taler om længe planlagte forløb, folk skal i gang med, så vil man jo vide det i forvejen og kunne tilrettelægge det. Og i sommerferien er det altså ret sjældent, at der pludselig dukker arbejde op til alle dem, der er på kontanthjælp i kommunen.

Det er børnene, det her først og fremmest går ud over, men hr. Flemming Oppfeldt mener

åbenbart ikke, at kontanthjælpsmodtageres børn skal have nogen ret til at få ferieoplevelser på linje med andre børn. De skal, som regeringens politik ellers lægger op til, bagest i køen, og nu skal de heller ikke længere have ret til mad i børnehaverne, som vi kommer til i næste uge.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Når man bliver ramt af ledighed, er det allervigtigste, man kan gøre socialt for folk, at arbejde for, at de får et nyt job, det er det allervigtigste. Det er ikke at fokusere på, hvor stor en feriepengecheck, man kan forære folk. Det kræver en målrettet indsats.

Beskæftigelsesministeren har tidligere på dagen fortalt om, hvilken vifte der er: erhvervsintroduktion, erhvervspraktik, løntilskudsordninger osv. samt en ny måde at organisere hele formlingsindsatsen på, som forligspartierne arbejder med i disse år.

Så det er selv indsatsen, og det vil vi sætte al mulig fokus på. Det vil vi ikke lade afspore af denne diskussion.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Nu kunne man jo få den forståelse ud fra hr. Flemming Oppfeldts indlæg, at det er sådan, at kontanthjælpsmodtagerne meget hurtigere kommer i beskæftigelse på grund af den intensive indsats, end de, der er på dagpenge, f.eks. gør.

Det er ikke mit indtryk, så det er ikke sådan, at ferie i sig selv for arbejdsløse er skadelig for deres mulighed for at få beskæftigelse, sådan er det faktisk ikke. Jeg vil gerne spørge hr. Flemming Oppfeldt, hvor han har den idé fra.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg vil da godt medgive Enhedslistens spørger her, at der er en variation inden for kommunerne, bestemt. Vi så det jo ved den undersøgelse, der blev offentliggjort i efteråret via Integrationsministeriet på kommunernes integrationsindsats over for indvandrerne, at der er enorme variationer. Disse variationer dækker jo interessant nok ikke så meget over forskellige områder i landet, de dækker over variationer fra det ene kommunalsystem til det andet kommunalsystem. Vi kan nævne Grenaa og Ebeltoft for at tage to med vidt forskellige succeskriterier i det samme beskæftigelsesområde.

Så vores svar er altså, at hvis vi organiserer arbejdet ordentligt nok, hvis vi organiserer selve beskæftigelsesindsatsen ordentligt nok, så skal vi nok få mange, mange flere hænder i beskæftigelse, og vi skal ikke have vores indsats afsporet af, hvordan vi kan sende folk på ferie i stedet for at sende dem på arbejde, som de i virkeligheden ønsker sig.

Kl. 17.10

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så går vi tilbage til ordførerrækken. Det er hr. Ole Vagn Christensen.

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, Anne-Marie Meldgaard, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Kontanthjælpsmodtagere er mennesker, som står til rådighed for det danske arbejdsmarked, men som er i en svær overgangsfase, før de finder arbejde. Derfor har vi fra offentlig side valgt at tildele dem en ydelse, indtil de finder et job.

Socialdemokratiet tror på, at mennesker på kontanthjælp ønsker at arbejde. Vi mener, at når man er uden for arbejdsmarkedet, ønsker man at blive en del af det. Vi mener, at arbejdsløse – ligesom vi andre – ønsker at bidrage til samfundet.

Derfor skal de ind på arbejdsmarkedet så hurtigt som muligt. Principperne for at modtage kontanthjælp er at hjælpe modtageren på vej til et nyt arbejde. Derfor skal vi undgå, at mennesker bliver for længe på kontanthjælp.

Ingen er tjent med, at vi indretter systemet som en sovepude for de mennesker, der uheldigvis er uden for arbejdsmarkedet. Forslaget prioriterer derfor helt forkert. Det vigtigste er at få kontanthjælpsmodtagere ind på arbejdsmarkedet. Med dette forslag vil man snarere holde dem væk fra det.

Vi har nogle helt klare regler, som siger, at kontanthjælpsmodtageren altid skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er, fordi kontanthjælpsmodtageren skal være parat, når det opstår en spændende mulighed på arbejdsmarkedet.

Det virker helt forkert, at mennesker, der mangler arbejde, mister en mulighed, fordi de ikke står til rådighed. Vi må bruge kræfterne på at gøre kontanthjælpsperioden så kort som muligt, så modtageren får en mere spændende tilværelse og bidrager til samfundet.

Men dette forslag, er jeg bange for, vil forlænge det, som skulle være en overgangsfase. Derfor kan jeg kun sige, at principperne bag feriepengene er, at man optjener ret til godtgørelse i ferien efter at have arbejdet på den pågældende arbejdsplads. Man skal selvfølgelig have været i arbejde, før man har optjent feriepenge. De regler gælder for danske lønmodtagere, og de skal selvfølgelig også gælde for kontanthjælpsmodtagere.

Alt i alt kan vi derfor ikke støtte beslutningsforslaget. Ferieloven bygger på et optjeningsprincip. Derfor er det vanskeligt at forene med kontanthjælp.

Ifølge de gældende regler er kontanthjælpsmodtagere fritaget i en ferieperiode. De regler fungerer fint, og vi ser ingen grund til at lave om på dem.

Det gælder for alt i verden om at skabe muligheder for kontanthjælpsmodtagere på arbejdsmarkedet. Det er det, vi skal bruge kræfterne på og ikke på at skabe dyre tiltag, der i hovedreglen holder ledige væk fra der, hvor jobbene er.

Bent Bøgsted (DF):

Vi har efterhånden fået belyst dette område ret så kraftigt, så jeg skal blot sige, at Dansk Folkeparti kan tilslutte sig de tidligere ordføreres synspunkter.

Lars Barfoed (KF):

Kontanthjælp må nødvendigvis forudsætte, at man er til rådighed for arbejdsmarkedet og hurtigt kan påtage sig et arbejde. Det er jeg helt sikker på at den enkelte kontanthjælpsmodtager som den altovervejende hovedregel også selv er indstillet på. Det siger sig selv.

Derfor siger det også sig selv, at det at opholde sig i udlandet på ferie ikke kan være i overensstemmelse med at være på kontanthjælp. Sådan må tingene nu engang hænge sammen.

Når det er sagt, så har forslagsstillerne jo formuleret det, både i forslaget og her under debatten, nærmest på den måde, at man med de regler fuldstændig afskærer de pågældende fra at slappe af med deres familier og deres børn. Det er jo på ingen måde tilfældet.

Tværtimod har kontanthjælpsmodtagerne jo alle muligheder for at nyde børnenes ferie sammen med børnene enten hjemme eller ved ophold i sommerhus eller andre steder inden for landets grænser. Så det er absolut ikke sådan, at kontanthjælpsmodtagere ikke kan nyde de re-

kreative glæder sammen med børnene under deres ferie.

Kl. 17.15

Og så vil jeg tilføje, at hvis det er magtpåliggende at tage til udlandet, når man er på kontanthjælp, så må man affinde sig med at give afkald på kontanthjælpen i den periode, hvor man opholder sig i udlandet; det siger også sig selv.

Så vi kan ikke støtte forslaget. Og jeg skal hilse fra Kristeligt Folkepartis ordfører, som ikke kan være til stede, og meddele, at Kristeligt Folkeparti ikke kan støtte forslaget.

Anders Samuelson (RV):

Fra Det Radikale Venstres side er vi principielt positivt indstillet over for forslaget. Vi kan godt se argumentationen, og der er en vis logik i de pointer, som fremdrages. Så langt, så godt, kan man sige.

Men der er stadig væk den anden halvdel, som der ikke rigtig er svaret på, og det er: Hvor er det lige, vi skal finde alle de penge henne, som det her koster? Der mangler vi altså et svar. Og det er jo nok noget, som desværre er lidt kendetegnende for nogle af de forslag, også de gode forslag, som kommer fra Enhedslisten: Hvor er det, vi skal skaffe pengene henne? Vi deler altså ikke troen på, at vi lige kan hente dem ude i Nordsøen, som jeg kunne forestille mig kunne være det hurtige svar fra Enhedslistens side.

Det gør, at vi egentlig godt vil gå lidt mere ind i det under udvalgsarbejdet og kigge på, om der er noget, som er relevant at tage op. Og så må vi så samtidig have en diskussion af, hvordan vi finder penge til at finansiere sådan en idé som den her, hvis det viser sig, at den egentlig er god. Men lad os vende tilbage til det under udvalgsarbejdet.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så er det fru Pernille Falcon som ordfører for forslagsstillerne.

Pernille Falcon (EL):

Det er blevet sent, og alle ser trætte ud; det har været en lang dag, men vi vil alligevel godt lige give det et par ord med på vejen.

Man hører så tit sloganet »Mennesket frem for systemet«, og det er jo et godt princip, som også flertallet, der stod bag forliget om »Flere i arbejde«, har formuleret på tryk, men når man hører indlæggene her, kan man godt komme i tvivl om, hvad i hvert fald nogle af Folketingets partier mener med det.

I forbindelse med det her forslag om, at også de mennesker, der er på kontanthjælp, skal have ret til ferie, er det for mig åbenlyst, hvad »Mennesket frem for systemet« betyder. Det betyder, at kontanthjælpsmodtagere ligesom andre skal have ret til et familieliv og herunder have ret til i perioder ikke at stå til rådighed for aktivering eller andre krav fra systemet til, hvordan de skal tilrettelægge deres hverdag.

Det er bl.a. fra beskæftigelsesministeren blevet sagt, at kontanthjælpsmodtagere jo bare kan tage mobiltelefonen med i sommerhuset eller i campingvognen. Til det vil jeg bare sige, at der er tale om en noget nedladende holdning til hverdagen som kontanthjælpsmodtager.

For det første kræver det, at man overhovedet har en mobiltelefon, hvilket ikke alle har, men nok så vigtigt: Prøv at forestille jer situationen, at familien langt om længe har fået sparet sammen til at tage 14 dage af sted hos moster Anna i Jylland, og børnene glæder sig, men på feriens anden dag ringer telefonen, og far eller mor er nødt til at tage hjem for at starte i aktivering dagen efter. Det var så den ferie, og familien får endnu et knæk.

Endelig kan jeg ikke lade være at undre mig over, at systemet dekretterer udrejseforbud for kontanthjælpsmodtagere. Campingferien eller moster Anna kunne jo godt bo i Sverige, i Skåne, og en billig charterferie til Spanien kunne heller ikke være udelukket. Det virker mest af alt som en sidestilling af kontanthjælpsmodtagere med personer, der står anklaget for alvorlige forbrydelser. Men jeg har kunnet forstå på argumentationen her i dag, at det egentlig mest skyldes, at man vil forhindre kontanthjælpsmodtagere af udenlandsk herkomst i at kunne besøge deres familier, hvis de ellers havde haft mulighed for at spare op til det.

Det er ikke så få mennesker, vi snakker om, som på den ene eller anden måde bliver klemte af en manglende ret til ferie. Ifølge Danmarks Statistik var der i 2000 173.000 personer på passiv kontanthjælp, hvoraf knap 70.000 havde børn under 18 år. Så det er altså mange børn, der bliver berørt af det her. Dertil kommer dem, der er i aktivering i en kortere eller længere tid af året. Selv de, der er konstant aktiveret, har ikke ret til 5 ugers ferie om året.

Enhedslistens forslag går ud på at løse ferieproblemet, så det helt enkelt bliver en ret for kontanthjælpsmodtagerne på linje med arbejdsløse på dagpenge, sådan at de får 5 ugers ferie om året, hvor de ikke skal stå til rådighed for sy-

stemet. Og det mener vi godt systemet kan bære.

Også den anden del af forslaget er i og for sig enkel nok. Sagen er jo, at de mennesker, der går fra kontanthjælp til et ordinært arbejde, risikerer at mangle penge til at afholde ferie året efter. Her går forslaget ud på, at kontanthjælpsmodtageren på linje med reglerne for dagpengemodtagere får mulighed for en form for feriepenge til at dække feriepengehullet.

Kl. 17.20

Vi håber på bl.a. gennem udvalgsarbejdet at få taget nogle konkrete skridt, der sætter mennesket før systemet, når det handler om kontanthjælpsmodtagers ret til at holde ferie.

Jeg vil så sige tak til SF, der godt nok ikke kan være til stede, men har givet udtryk for, at de støtter forslaget, og så for imødekommenheden fra Det Radikale Venstre.

Jeg kan så konstatere, at de udsagn, der har været i pressen i sommerferieperioden fra Dansk Folkeparti om, at partiet godt kunne se fornøften i, at man skulle kunne tage med sin mand på ferie, selv om man var på kontanthjælp, ikke holdt, når det kom til stykket – det kunne jeg forstå på hr. Bent Bøgsted – så det vil jeg ikke rigtig takke for.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af kommunernes ret til at fradrage i kontanthjælpen.

Af Søren Søndergaard (EL) og Line Barfod (EL). (Fremsat 19/11 2002).

Forslaget sættes til forhandling.